

Ehdotukset, jotka ovat arvioitavina lainsäädäntö- tai kehittämishankkeissa

Ehdotus	Ministeriö	Lisätietoja
Voisiko ARA-lainsäädäntöä uudistaa kokonaisuutena ja keventää sitä. Erityisesti raportointi ja talouden seuranta on erittäin tiukkaa.	YM	Valtion tukeman asuntotuotannon kehittämistä on tarkasteltu valtiosihteeri Nykäsen työryhmässä (Hankeikkunassa YM027:00/2024). Työryhmä julkisti toimenpidesuosituksensa 15.1.2025, ja antoi mm. ehdotuksen, että sääntelytaakkaa ja tuenmyöntöprosessia tulisi keventää.
Asiakkaalle mahdollisuus kieltää viranomaisia toimimasta asiassaan ennakoiden. Tämä tulisi pystyä tekemään kohdennetusti esimerkiksi Suomi.fi-verkkopalvelussa eikä jokaisen viranomaisen osalta erikseen. Olisi tarpeellista antaa asiakkaalle mahdollisuus valita millaista asiaa kiello koskee.	VM	Epäselvää, missä määrin viranomaiset tällä hetkellä voivat tarjota palveluitaan ennakoivasti. Voidaan ottaa syötteeksi digitalisaation esteiden purkuhankkeeseen.
Hallintolakiin tulisi olla kirjattuna velvollisuus antaa palvelua ennakoivasti aina, kun se olisi mahdollista. Erityislainsäädäntö olisi perattava ja tarvittavin osin lakeihin kirjattava mahdollisuus ennakoivaan palvelutarjontaan (jotta tietosuoja-asetuksen mukainen käsittelyperuste olisi selkeä (lakisääteinen tehtävä). Poikkeuksia yleislainsäädännöstä on syytä välttää.	OM, VM	Otetaan syöteenä huomioon Digitalisaation esteiden purku -hankkeessa. Ei vaikuta norminpurkuun liittyvältä alialta vaan vaikuttaisi siltä, että kaivattaisiin kansallista erityissääntelyä.
Hyödynnetään tekoälyä ja ennakoivia. Ennakoinnin tulee olla tietoperusteista ja hyödyntää digitaalisia ratkaisuja. Dataan ja tutkimukseen perustuva ennakointi parantaa koulutukseen ja työllisyyden hoitoon käytettyjen panosten vaikuttavuutta. Varmistetaan, että tarvittava data on saatavilla ja laadukasta sekä tarvittavat eri tiedonlähteet ovat yhdisteltävissä.	VM	Asia otetaan syöteenä huomioon Digitalisaation edsteiden purku-hankkeessa. Voi sisältää tietosuojahaasteita ja kansallisen erityissääntelyn tarpeita.
Voisiko lainsäädäntöä keventää siten, että se mahdollistaisi esimerkiksi sähköisen yhteydenoton? Pysäköintivirhemaksua tai rengaslukkoa koskeva päätös tulee lain mukaan antaa henkilökohtaisesti ajoneuvon kuljettajalle tiedoksi kirjallisesti. Jollei kuljettajaa tavata, voidaan päätös antaa tiedoksi kiinnittämällä se ajoneuvon näkyvälle paikalle. Jollei pysäköintivirhemaksua koskevaa päätöstä ole voitu antaa tiedoksi, on viipymättä lähetettävä päätös maksusta vastuussa olevalle ajoneuvon omistajalle tai haltijalle tiedoksi kirjeellä.	OM, VM, LVM,	Sähköisen tiedoksiannon suostumusedellytystä tarkastellaan parhaillaan VM:n Digi ensin -hankkeessa. OM vastaa pysäköinninvalvonnasta annetusta laista ja pysäköintivirhemaksun tiedoksiantoon liittyvästä sääntelystä. Tiedoksiannossa noudatetaan kuntalain menettelysäännöksiä, koska tiedoksiannon suorittaa kunnallinen pysäköinninvalvonta. Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa mahdollistaa tiettyjen asiakirjojen tiedoksiantamisen kuitenkin myös sähköisesti.
Sähköinen asiointi ensisijaiseksi asiointikanavaksi niin kansalaisille kuin yrityksille (muita asiointikanavia tarjottaisiin niitä tarvitseville).	VM	Tulee arvioitavaksi Digitaalisen viranomaisasioinnin ensisijaisuus -hankkeessa

<p>Henkilöille, joilla ei itsellään ole käytännön mahdollisuuksia sähköiseen asiointiin, tulee taata mahdollisuus turvalliseen ja tietoturvalliseen osallistumiseen. Tämä voisi tarkoittaa esimerkiksi sitä, että henkilö voisi ilmoittaa yhteen paikkaan, että hän ei käytä digipalveluita.</p>	<p>VM</p>	<p>Sähköinen asiointi perustuu asiointilain mukaan suostumukseen. Mikäli henkilö ei ole antanut suostumustaan sähköiseen asiointiin, ei hänelle voida sähköisesti tietoja lähettää. Ei ole tarkoituksenmukaista perustaa erillistä rekisteriä tähän, sillä jo nyt on olemassa olevia suostumusrekisterejä henkilöille, jotka ovat antaneet suostumuksensa sähköiseen asiointiin. Arvioidaan osana digin ensisijaisuus-hanketta.</p>
<p>Sähköisen asioinnin edistämiseen ja Suomi.fi-viestit –palvelun käyttöönottoa edistäviin muutoksiin tulisi pyrkiä yhdenmukaisilla lainsäädäntöratkaisuilla eli mahdollisten palvelun käyttöönottoa edistävien muutosten tulisi kohdistua tukipalvelulakiin ja Suomi.fi-viestit -palveluun kokonaisuudessaan.</p>	<p>VM</p>	<p>Tulee arvioitavaksi Digitaalisen viranomaisasiointin ensisijaisuus -hankkeessa</p>
<p>Voitaisiinko pienemmille organisaatioille (esim. asukasluvun tms. perusteella) soveltaa lievempää versiota tiedonhallintalaista? Vaatimukset kattavasta ja jatkuvasta dokumentoinnista vaativat paljon resursseja.</p>	<p>VM</p>	<p>Tiedonhallintalailla säännellään tiedon elinkaaren hallintaan liittyvistä vaatimuksista yhtenäisellä tavalla koskien koko julkista hallintoa. Yhtenäinen sääntely tukee tiedonhallintalain esitöiden (HE 284/2018 vp) mukaista tavoitetta siitä, että tietoon perustuvat julkiset palvelut ja toiminta on mahdollista toteuttaa entistä laadukkaammin, tuloksellisemmin ja tehokkaammin laadukkaana tiedonhallinnan tukemana. Laadukas tiedonhallinta edistää myös tietosuojaa, tietoturvallisuutta ja tietoaineistojen vastuullista hyödyntämistä. Viranomaisten tietoaineistojen hallinnalla edistetään myös julkisuusperiaatteen toteutumista. Tiedonhallintalaissa säädetään yhdenmukaisista kuvausvelvollisuuksista valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien viranomaisille. Tiedonhallintalailla vähennettiin ja yhtenäistettiin aikaisemmin voimassa olleessa lainsäädännössä olleita dokumentointivelvollisuuksia.</p> <p>Tiedonhallintalain sääntelyn tavoite ja keinot tulisi arvioida uudelleen, mikäli tiedonhallintalain vaatimuksia sovellettaisiin eri tavalla eri julkishallinnon toimijoihin niiden koon perusteella. Tämän vuoksi ehdotettu muutos edellyttäisi tiedonhallintalain uudelleenarviointia kokonaisuudessaan. Valtiovarainministeriön on tarkoitus toteuttaa jälkiarviointi tiedonhallintalain sääntelyn toteutumisesta, minkä jälkeen on tarkoituksenmukaista arvioida mahdolliset muutostarpeet lakiin. Lisäksi on syytä huomioida, ettei dokumentaatiovaatimusten vähentäminen tai keventäminen tiedonhallintalaissa säädetyn osalta muuttaisi käytännössä dokumentointivaatimuksia. Mahdollisen muutoksen jälkeenkin pienen kunnan olisi dokumentoitava prosesseihinsa liittyvä tietojen käsittely, tietoaineistot ja tietovarannot, tietojärjestelmät, tietojen arkistointi tai tuhoaminen sekä edellä mainittujen turvaamisessa käytetyt suojaustoimenpiteet muualla laissa säädetyn perusteella.</p>
<p>Tiedon ensisijaisen käyttötarkoituksen lisäksi tulisi huomioida tiedon toissijaiset käyttömahdollisuudet.</p>	<p>VM</p>	<p>Voidaan ottaa syöteenä digitalisaation esteiden purku-hankkeeseen. Lähtökohtaisesti olisi kunkin hallinnonalan osalta erikseen arvioitava.</p>

Suostumusten käyttömahdollisuuksista pitäisi olla konkreettisia esimerkkejä, tämä tulee kerta toisensa jälkeen esille palvelukehityksessä.	OM, VM	EU:n tietosuoja-asetus ja sen suostumusta koskevat säännökset suoraan sovellettavaa oikeutta. Asetuksessa todetaan, että suostumus toimii rajallisesti henkilötietojen käsittelyperusteena viranomaistoiminnassa.
Erityisesti tietosuoja-asetuksen artikla 22:n soveltaminen kansallisen lainsäädännön avulla ennakoivaan palvelutarjontaan esimerkiksi sotepalveluissa.	OM, VM , STM	Tietosuoja-asetus ja sen 22 artikla ovat suoraan sovellettavaa oikeutta. Automaattisesta päätöksenteosta säädetään hallintolaisissa, lisäksi mahdollista antaa erityissääntelyä tietosuoja-asetuksen 22(2) ja 22(4) artiklan liikkumavaran puitteissa. Otetaan syötteeksi digiasteiden purku-hankkeessa
Kansallinen tulkinta gdpr:stä on liian tiukka. Tietosuojaa koskevia tulkintoja tulisi joustavoittaa ja selkeyttää. Samalla voitaisiin tarkastella muiden EU-maiden käytäntöjä.	OM	Yleinen tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta ja sitä tulkitaan unionin oikeuskäytännön, Euroopan tietosuojaneuvoston sekä kansallisten valvontaviranomaisten antamien ohjeistusten mukaisesti. Tarkastellaan tietosuojan kansallista liikkumavaraa selvittävässä hankkeessa.
On arvioitava, tarvitaanko tietosuojalainsäädännön tulkintaan ja yhteistyöhön nykyistä kokonaisvaltaisempaa tukea ja/tai tulisiko tukea organisoida nykyistä paremmin. Muun muassa EU:n tuleva uusi lainsäädäntö tulevat haastamaan toimeenpanijoita tietosuojasäätelyn ja muun lainsäädännön yhteensovittamisessa.	OM	Yleinen tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta ja sitä tulkitaan unionin oikeuskäytännön, Euroopan tietosuojaneuvoston sekä kansallisten valvontaviranomaisten antamien ohjeistusten mukaisesti. Tarkastellaan tietosuojan kansallista liikkumavaraa selvittävässä hankkeessa.
Tietosuoja-asetuksen keventäminen (oppilastiedot, varsinkin alle 18-vuotiaiden tiedot mahdollisiksi viranomaisyhteistyöhön)	OKM, OM	Yleinen tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Asia vaatisi EU-tason säädösmuutoksen.
Tietosuoja- ja saavutettavuusmääräykset. Yleisellä tasolla tietosuoja- ja saavutettavuusnormit vaikeuttavat arjen rutiineita ja johtavat tilanteisiin, jossa järkevistä tehtävistä luovutaan, jottei oteta riskiä a.o. säästösten vastaisesta toiminnasta. Hallintolain tulisi ohjata oletuksena digitaaliseen asiointiin, sähköiseen tiedoksiintoon ja ennakointiin. Esimerkiksi sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuus tulee saada kattavasti yleislakiin.	OM, VM	Yleinen tietosuoja-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta. Saavutettavuussäätely pohjautuu EU-direktiiviin (saavutettavuusdirektiivi) ja tarkemmat saavutettavuusohjeet EN-standardeihin. Kansallisesti ei voida keventää saavutettavuussäätelyä, vaan tulee noudattaa direktiivin vaatimuksia ja standardeja.
Perustietovarannot ja niiden käyttöperuste/hyödyntämisen tarkastelu digimaailmaan ja tiedon jakamisen maailmaan. Kerättävää, laadukasta dataa tulisi saada esim. palveluprosesseihin käyttöön joko kunnalle tai kansalaisen kautta (omadata).	VM	Kyseessä ei ole varsinainen säädösmuutosehdotus. Tietovarannoista säädetty eri hallinnonaloilla. Voidaan ottaa syötteeksi digitaalisoinnin esteiden purku-hankkeeseen

Hallintolain tulisi oletuksena ohjata digitaaliseen asiointiin, sähköiseen tiedonantoon ja ennakointiin. Laissa tulisi olla velvollisuus antaa palvelua ennakoivasti aina, kun se on mahdollista. Oletusarvoinen digitalisuus säästäisi punninnolta siltä osin, onko toiminta mahdollista ja sallittua toteuttaa sähköisenä asiointina. Kirjallisen muodon osalta olisi huomioitava myös vaihtoehtoiset asiointitavat. Sähköisen tiedonannon ensisijaisuus tulisi saada kattavasti yleislakiin ja tarkastettava asiointilain ja tukipalvelulain päivitystarpeet.	VM	Tulee arvioitavaksi digitaalisen viranomaisviestinnän ensisijaisuutta koskevassa hankkeessa.
Kuntalain 140 §:n mukaan valtuuston, kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja muutoksenhakuohjeineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jolle salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Voisiko kuntalaisen katsoa saaneen päätöksestä tiedon samana päivänä, kun pöytäkirja on julkaistu kunnan verkkosivuilla. Tällöin muutoksenhaku aika lyhenisi 7 päivällä.	VM	Tarkastamisen jälkeen voidaan laittaa pöytäkirja internettiin. Vaikka aika lyhenisikin, kunnan jäsenellä on silti hyvin aikaa hakea muutosta. Selvitettävä, onko vastaavaa erityislainsäädännössä ja täytyisikö niitä tarkastaa myös. Asiaan voidaan palata, kun kuntalakeja avataan muutettavaksi.
Poistetaan lain velvoite hyvinvointikertomuksen tekemisestä. Hyvinvointikertomus olisi hyvä tehdä vain kerran kunnan alueelle, esim. hyvinvointialueittain.	STM, TEM	Hallitusohjelmassa edellytetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistamista kuntien toiminnassa. Tavoitteet ja työn hyvä suunnittelu sekä seuranta ovat osa vaikuttavuuden vahvistamista. Asiaa jatkovalmistellaan VM:n asettamassa kuntien suunnittelovelvoitteiden alajaostossa.
Puitehankintasopimusten sujuvoittaminen	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.
Hankinnoissa on säädelty euromääräiset kilpailutusrajat. Voisiko näitä rajoja joustavoittaa/nostaa.	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä. Kyseinen ehdotus ei kuulu kuitenkaan hallitusohjelmaan.
Hankintakilpailuttamiseen toivoisi joustoa. Nykyinen ohjaa suosimaan isoja yksiköitä ja yrityksiä.	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.
Hankintalain mukaan kunnan tulee tarkistaa, ettei valitun toimittajayrityksen johdon henkilöitä rasita tietyt rikokset. Tätä varten kunnan tulee odottaa jopa kuukausia rikosrekisteriotteiden saapumista ja tarkistaa otteet. Tuhansista rikosrekisteriotteista vain promillessa on mitään merkintöjä. Voisiko kunnat vapauttaa tarkastustyöstä, joka ei kuitenkaan estä rikollista toimintaa?	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:m julkisten hankintojen lakityöryhmässä
Hankintalain saattamiinen EU-direktiivin tasolle	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:m julkisten hankintojen lakityöryhmässä
Hankintalainsäädäntöä tulisi kehittää sallimalla innovatiivisempia hankintaratkaisuja.	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:m julkisten hankintojen lakityöryhmässä

Hankintaprosessien nopeuttaminen, yksinkertaistaminen, suoraviivaistaminen, määrämuotoisuuden vähentäminen, kokonaispalvelun hankkiminen (asiantuntijuus joudutaan hankkimaan monesti siihen erikoistuneilta yrityksiltä)	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä
Hankintojen kilpailutuslainsäädäntö on epäselvää ja "kikkailemalla" on mahdollista tukea paikallisia tuottajia, jolloin hinta ei ole ainoa vaikuttava tekijä. Lainsäädäntöä tulisi selkeyttää, kunnissa voitaisiin elinvoimalle tärkeitä paikallisia tuottajia tukea hankinnoissa paremmin.	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä. Paikallisten suosiminen on käytännössä EU-direktiivien vastaista. Hyvien hankintakäytänteiden ohjausta on mahdollista arvioida myös HankintaSuomi -hankkeessa.
HankL mukaiset perusteluvelvollisuudet (mm. 75 § ja 93 §) hankintapäätöksissä tulisi poistaa ja jättää ne hankintayksiköiden oman tarkoituksenmukaisuusharkinnan varaan	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä. 75 ja 93 §:ien poistaminen olisi EU-direktiivin vastaista.
In house -yhtiöille suunnitelluista toimintarajoituksista tulisi luopua. Valmisteilla olevaa sidosyksikkösääntelyä tulee kehittää siten, että se ei kavenna merkittävästi hankintayksiköiden toimintavapautta ja kuntien itsemääräämisoikeutta. Kansallisen sidosyksikkösääntelyn ei tulisi merkittävästi poiketa voimassa olevasta EU sääntelystä, jotta ei kavenneta kaupunkien toimintaedellytyksiä suhteessa eurooppalaisiin kaupunkeihin.	TEM	Käsitellään TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.
Julkisista hankinnoista annetun lain keventäminen.	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.
Kuntatasoisten keskitettyjen hankintojen kriteeristö väljemmäksi etenkin palveluhankinnoissa; hyvinkin vaihteleviin tarpeisiin hankittavia palveluja ei lähes keinotekoisesti niputeta kokonaisuuksiksi. Tämä mahdollistaa kevyemmät hankintamenettelyt.	TEM	Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä. Hankintalaissa ei säädetä tällä tasolla kilpailuttamiskäytännöistä. Hyvien hankintakäytäntöjen ohjausta on mahdollista arvioida myös HankintaSuomi -hankkeessa.
Laki julkisista hankinnoista, 88§ rikosrekisteriotteen tarkistaminen. Rikosrekisteriotteiden tarkistamisprosessin sähköistäminen tulisi saattaa loppuun tai poistaa tarkistamisvelvollisuus kunnes sähköistäminen on saatu toteutettua.	TEM	Käsitellään TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.
Laki julkisista hankinnoista, lain selkeyttäminen	TEM	Käsitellään TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.

<p>Luovutaan suunnitellusta velvoitteesta lähtökohtaiseen kilpailutuksen uusimiseen, jos kilpailutuksessa on vain yksi tarjoaja. Periaate ei varmista tarjousten saamista uudella kilpailutuskierroksella, vaan lisää hallinnollista työtä ja voi estää tai hidastaa esimerkiksi investointien tai palvelun käynnistymistä. Hankintayksiköillä on jo lähtökohtaisesti intressi saada aikaan kilpailua, eikä nykyinenkään sääntely estä kilpailutuksen uusimista ko. tilanteessa.</p>	<p>TEM</p>	<p>Käsitellään TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.</p>
<p>Luovutaan suunnitellusta velvoitteesta tehdä yli 10 miljoonan euron hankinnoista analyysi, jossa arvioidaan hankintamallin soveltuvuus ja ennakoitaan kustannuksia. Suurilla hankintayksiköillä on paljon rajan ylittäviä hankintoja, joten velvoitteesta aiheutuu näille hankintayksiköille hallinnollista työtä ja epävarmuutta. Jos velvoite kuitenkin otetaan käyttöön, tulisi varmistua siitä, että analyysille asetettavat vaatimukset ovat selkeitä ja tarkoituksenmukaisia ja että hankintayksiköille on tarjolla tukea/malleja analyysien tekemistä varten.</p>	<p>TEM</p>	<p>Käsitellään TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä.</p>
<p>Vaihtoehtona kilpalutusjakosojen pidentäminen 2+2 vuoden mallista selkeästi toistaiseksi voimassa oleviksi.</p>	<p>TEM</p>	<p>Hallintotyötä voidaan arvioida TEM:n julkisten hankintojen lakityöryhmässä. Hankintalaissa ei säädetä tällä tasolla kilpailuttamiskäytännöistä. Hyvien hankintakäytäntöjen ohjausta on mahdollista arvioida myös HankintaSuomi -hankkeessa.</p>
<p>Koko väestölle tehdään hyvinvointisuunnitelma. Miksi tulisi tehdä muille ryhmille erikseen? Voisiko kohderyhmäkohtaiset suunnitelmavelvoitteet poistaa? Tai vähintäänkin kuntien osalta yhdeksi suunnitelmaksi: hyvinvointikertomus- ja suunnitelma (sote-järjestämislaki), lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 417/2007), suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi (vanhuspalvelulaki 980/2012) ja kotouttamisohjelma (kotoutumislaki). Voisiko kunnilla olla enemmän liikkumavaraa harkita suunnitelmien yhdistämistä tai tarpeellisuutta?</p>	<p>STM, TEM, OKM</p>	<p>Kunnat voivat jo nyt yhdistää suunnitelmia, osa jo näin tekeekin. Laki ei velvoita tekemään erillisiä suunnitelmia. Suunnitelmavelvoitteiden kokonaisuutta käsitellään helmikuussa 2025 työnsä aloittaneessa alajaostossa.</p>

<p>Nyt on liikaa erilaisia suunnitelmia, jotka käytännössä ovat samaa "kenttää" (hyvinvointisuunnitelma, ennaltaehkäisevä päihdetyön suunnitelma, syrjäytymisen ehkäisemisen suunnitelma, jne. Lisäksi kotouttamisohjelmat ja tasa-arvoon, sekä yhdenvertaisuuteen liittyvät suunnitelmat. Nämä asiat nivoutuvat yhteen, hyvinvointisuunnitelma, kuntastrategia, kotouttamisohjelma, sekä henkilöstöä koskevat erilaiset suunnitelmat pitäisi olla riittäviä ja niiden sen verran kattavia, selkeästi tavoitteellisia ja toteutuminen arvioitavissa, että ne luovat hyvän pohjan toiminnalle.</p>	<p>STM, OKM, OM</p>	<p>Useista suunnitelmia koskevista ehdotuksista käynnistyy normienpurkuohjelmassa keväällä 2025 erillinen työskentely. Arvioidaan siinä yhteydessä.</p>
<p>Kunnille tulisi mahdollistaa kevyt kokeilulainsäädäntö, jossa voitaisiin ketterästi kokeilla erilaisia toimintatapoja ilman järeää kokeiluhallintoa ja lainsäädäntöä. Tämä mahdollistaisi kunnille ketterän ja pienimuotoisemmankin kokeilemisen.</p>	<p>VM</p>	<p>Kokeiluja arvioidaan tässä ohjelmassa erikseen. Yleisellä kokeilullailla ei ole mahdollista poiketa lainsäädännöstä. Jos on kyse sellaisesta kokeilusta, joka edellyttäisi voimassa olevasta laista poikkeamista, kokeiluista tulee säätää kulloinkin erikseen kokeiluja koskevien sekä lain laatimisen reunaehtojen mukaisesti (kokeilu on mahdollista toteuttaa, kunhan kokeilulla on hyväksyttävä tavoite, kokeilun aikana sovellettavat muusta lainsäädännöstä poikkeavat säännökset annetaan lailla, kokeilusäätely on oikeasuhtaista, kokeilualueesta ja/tai siihen osallistuvista säädetään lailla, kokeilusäätely ei ole syrjivää, kokeilusäätely on voimassa vain siihen tarvittavan lyhyen ajan, ja kokeilun tulosten arviointi on asianmukaisesti järjestetty). Itse prosessi kokeilujen ehtottamisesta ja valmistelusta olisi tarkoituksenmukaista huomioida kokeilulainsäädännön ohjeistuksessa sekä viestinnän keinoin, ei yleistä kokeilulakia säätämällä. Kokeiluja on myös mahdollista toteuttaa toimintatapoja kehittämällä voimassa olevien säännösten puitteissa.</p>
<p>Sote-lainsäädännön selkiytys tulisi tehdä mm sijoitetun lapsen maksujen kohdistumisen osalta. Kuka vastaa kustannuksista? case Keski-Suomi</p>	<p>STM</p>	<p>Asia liittyy lastensuojelulain nojalla sijoitetun lapsen perusopetuksen järjestämiseen. Perusopetuslain mukaan opetuksen järjestämisestä vastaa lapsen asuinkunta. Se, onko tämä kaikissa lastensuojelulain mukaisissa tilanteissa esim. kiireellinen sijoitus tarkoituksenmukaista, tulee arvioida osana lastensuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta STM:n ja OKM:n kanssa. Kustannusvastuusta asuinkunnan ja kotikunnan välillä on tällä hetkellä jo säännelty perusopetuslaissa.</p>

<p>Kunnallisia toimijoita veloitetaan tekemään erilaisia suunnitelmia omalla toimialueellaan, kuten ammatillisen koulutuksen opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma, varhaiskasvatuksen yhdenvertaisuussuunnitelma, lasten henkilökohtaiset varhaiskasvatussuunnitelmat, ja esim. kuntalaisten hyvinvointiin liittyvät suunnitelmat. Resursseja voisi jokaisella toimialalla suunnata ennen kaikkea itse toimintaan ja vähentää paperin tuottamista ja byrokratian lisääntymistä, joiden hyöty on kyseenalainen käytännössä, ja vie henkilökunnan työaika.</p>	<p>OM, OKM, STM</p>	<p>Suunnitelmavelvoitteita arvioidaan kokonaisuutena norminpurkuohjelman alatyöryhmässä vuonna 2025.</p>
<p>Kunnissa tehdään valtava määrä erilaisia lakisääteisiä suunnitelmia ja raportointia. Kunnilta edellytetään strategiaa, hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa, lasten, nuorten ja ikäihmisten hyvinvointisuunnitelmia sekä esimerkiksi yhdenvertaisuus- ja tasa-arvo suunnitelmia eri tasoilla tai toimipaikkakohtaisesti. Voisiko kokeilla kuntien vapauttamista suunnitelmien tekemisestä? Vaihtoehtoisesti voisi valita tietyt asiakirjat, jotka vähintään tulisi tehdä. Kokeiluun voisi ottaa kiinnostuneen maakunnan/alueen tai vapauttaa suunnitelmista esimerkiksi alle 10 000 asukkaan kunnat. Pienissä kunnissa johtaminen toteutuu ilman suunnitelmia ja niiden tekeminen vie usein käytännön työn tekijöiltä aikaa asiakastyöltä esimerkiksi varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>OM, STM, OKM, VM</p>	<p>Suunnitelmavelvoitteita arvioidaan kokonaisuutena norminpurkuohjelman alatyöryhmässä vuonna 2025.</p>
<p>Jätehuollossa on paljon tuotettavaa tietoa ja sitä välitetään eri tietojärjestelmiin. Tiedonantovelvollisuus lisää kuntien hallinnollista taakkaa. Lisäksi tietojärjestelmät koetaan kankeiksi. Voisiko tiedonantovelvoitteita keventää tai järjestelmäkokonaisuuksia kehittää joustavammiksi?</p>	<p>YM</p>	<p>Tiedonantovelvoitteita ei ole mahdollista keventää, sillä ne perustuvat pitkälti EU-lainsäädännön vaatimuksiin ja raportointivelvoitteisiin. Tiedonantovelvoitteita on viime vuosina lisätty EU-säädösten tiukennuttua ja sama kehitys vaikuttaa jatkuvan. YM:ssä on käynnissä Jäte- ja tuotetietojärjestelmä -hanke, jossa valtion omistamia tietojärjestelmiä kehitetään ja integroidaan. Hankkeen määräraha on kuitenkin rajallinen eikä kaikkia käytettävyyssparannuksia ja integraatioita pystytä toteuttamaan. Tietojärjestelmien edelleenkehittämiseksi tarvitaan lisärahoitusta sekä kehittämiseen että ylläpitoon.</p>
<p>Oppilaitosten velvoite tehdä itsearviointia. Erityisesti pienemmissä kouluissa tähän ei ole resursseja. Voisiko velvoitteen poistaa kunnilta.</p>	<p>OKM</p>	<p>Itsearviointiin ja laatuun liittyvän tietopohjan ja seurannan kehittäminen on käynnistynyt osana OKM helmikuussa 2024 käynnistämää laajapohjaisen työryhmän työtä, työryhmä valmistelee strategisen näkemyksen väestönkehityksen haasteisiin vastaamiseksi perusopetuksen järjestämisessä tammikuuhun 2026 mennessä. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurkuohjelmassa esitettyjä näkemyksiä työryhmätyön yhteydessä.</p>

<p>Perusopetuslain 21 §, lukiolain 56 § ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 126 §, joiden mukaan mm. opetuksen tai koulutuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.</p>	<p>OKM</p>	<p>Itsearviointiin ja laatuun liittyvän tietopohjan ja seurannan kehittäminen on käynnistynyt osana OKM helmikuussa 2024 käynnistämää laajapohjaisen työryhmän työtä, työryhmä valmistelee strategisen näkemyksen väestönkehityksen haasteisiin vastaamiseksi perusopetuksen järjestämisessä tammikuuhun 2026 mennessä. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurku ehdotuksissa esitettyjä näkemyksiä työryhmätyön yhteydessä.</p>
<p>Etäopetusta ei ole mainittu täydentävänä opetusmuotona, vaikka erilaisissa kunnissa on halukkuutta kehittää opetusta myös etäyhteyksillä. Voisiko etäopetus olla yksi mahdollinen opetusmuoto koulujen lähiopetuksen rinnalla?</p>	<p>OKM</p>	<p>OKM on käynnistänyt helmikuussa 2024 laajapohjaisen työryhmän valmistelemaan strategisen näkemyksen väestönkehityksen haasteisiin vastaamiseksi perusopetuksen järjestämisessä. Työryhmän tehtäviin kuuluu hallitusohjelman kirjauksen mukainen arvio etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksista tarkkarajaisesti säädettyinä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa. Työryhmä valmistelee esityksensä 1/2026 mennessä. Norminpurkua koskeva ehdotus ei edellytä muita toimia. Hallitusohjelman kirjaus etäopetuksesta on selkeä.</p>
<p>Kevyempi lupa etäopetukseen (koskee erityisesti lukioita, mutta osin myös peruskoulun ylempiä luokkia). Näin pienemmät kunnat voisivat järjestää helpommin esimerkiksi kielenopetusta tai syventäviä kursseja yläkoulussa tai lukiossa. Näin ammatilliset kouluttajat voisivat paremmin kouluttaa alueen tarpeisiin.</p>	<p>OKM</p>	<p>Perusopetuksen osalta: OKM on käynnistänyt työryhmän valmistelemaan strategisen näkemyksen perusopetuksen järjestämiseen liittyvästä kehittämisestä, jolla vahvistetaan lapsen oikeuksien toteutumista, vaikka perusopetusikäisten määrä vähenee. Työryhmän tehtäviin kuuluu hallitusohjelman kirjauksen mukainen arvio etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksista. Työryhmä valmistelee esityksensä 1/2026 mennessä. Norminpurkua koskeva ehdotus ei edellytä muita toimia.</p>
<p>Opetustarjonnan tai opetuksen järjestämisen muotojen monipuolistaminen yhteistyön keinoin. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi etäyhteyksiä hyödyntävän opetuksen kehittämistä kielten, uskonnon ja valinnaisten aineiden osalta tai alueellisia ratkaisuja tarjota perusopetukseen valmistavaa opetusta ja joustavaa perusopetusta. Etäopetuksessa olevan ryhmän opetuksen valvojana tulisi mahdollistaa myös koulunkäynninohjaaja eikä pelkästään opettaja.</p>	<p>OKM</p>	<p>OKM on käynnistänyt helmikuussa 2024 laajapohjaisen työryhmän valmistelemaan strategisen näkemyksen väestönkehityksen haasteisiin vastaamiseksi perusopetuksen järjestämisessä. Työryhmän tehtäviin kuuluu hallitusohjelman kirjauksen mukainen arvio etäopetuksen hyödyntämisen mahdollisuuksista tarkkarajaisesti säädettyinä esimerkiksi valinnaisten kielten opetuksessa. Työryhmä valmistelee esityksensä 1/2026 mennessä. Norminpurkua koskeva ehdotus ei edellytä muita toimia. Hallitusohjelman kirjaus etäopetuksesta on selkeä.</p>
<p>Oman uskonnon opetuksen ryhmän muodostuminen (min. kolme oppilasta/opetuksen järjestäjä).</p>	<p>OKM</p>	<p>Opetushallituksen työryhmä valmistelee ehdotusta katsomusaineita koskevaksi kehittämiseksi vuosina 2022- 2024. On syytä varmistaa, että jatkovalmistelussa hyödynnetään Opetushallituksen asiantuntijaryhmän ehdotuksia. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurku ehdotuksissa esitettyjä näkemyksiä katsomusaineita koskevan työryhmätyön yhteydessä.</p>

<p>Uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetuksen järjestämisen lähtökohdat ovat muuttuneet paljon yhteiskunnallisten muutosten myötä. Lähtökohtaisesti opetus järjestetään oppilaiden/opiskelijoiden enemmistön uskonnon mukaisena uskonnon opetuksena. Uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomalle oppilaalle/opiskelijalle järjestetään elämäkatsomustiedon opetusta, jos oppilaita/opiskelijoita on vähintään kolme. Voitaisiko yhdenvertaisuutta edistää korvaamalla erillisen uskonnon ja elämäkatsomustiedon opetus yhteisellä oppiaineella?</p>	<p>OKM</p>	<p>Opetushallituksen työryhmä valmistelee ehdotusta katsomusaineita koskevaksi kehittämiseksi vuosina 2022- 2024. On syytä varmistaa, että jatkovalmistelussa hyödynnetään Opetushallituksen asiantuntijaryhmän ehdotuksia. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurkuehdotuksissa esitettyjä näkemyksiä katsomusaineita koskevan työryhmätyön yhteydessä.</p>
<p>Laki kotoutumisen edistämisestä 27 §. Kyseinen normi on uusi ja kotoutumiskoulutuksen järjestäminen muuttuu 1.1.2025 sen siirtyessä kuntien vastuulle. Haittana on ollut ja on edelleen 1.1.2025 jälkeenkin se, että kotoutumiskoulutusta ei kokonaisuutena ole säädetty osaksi normaalia koulutusjärjestelmäämme ja osaksi ammatillisen koulutuksen järjestäjien tehtäviä. Tämä turvaisi kotoutumiskoulutuksen kehittämisen ja laadunvarmistuksen sekä koulutukseen osallistujien mahdollisuudet hyödyntää ammatillisen koulutuksen järjestäjien monipuolista palvelutarjontaa. Kotoutumiskoulutuksen tavoitteet ovat yhteneviä ammatillisen koulutuksen tavoitteiden kanssa.</p>	<p>TEM</p>	<p>Ehdotus ei vähentäisi tai keventäisi kuntien tehtäviä. Kotoutumispalveluiden seurantaa ml. kotoutumiskoulutus on kehitetty TE24- ja KOTO24 - uudistuksien yhteydessä.</p> <p>Työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti vuonna 2024 hankkeen kotoutumispalveluiden uudistamiseksi. Hankkeessa valmistellaan kotoutumislakiin ja -järjestelmään hallitusohjelmaan perustuvat muutokset, joilla painopistettä siirretään tulijan oikeuksia painottavasta järjestelmästä tulijan velvollisuuksia ja omaa vastuuta painottavaan järjestelmään. Hankkeen yhteydessä toteutetaan kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten kokonaisuudistus, jossa järjestelmää tehostetaan ja rahoitus kootaan yhteen kanavaan. Hankkeen tueksi on asetettu työryhmä.</p>

<p>Oppivelvollisuuslaki (1214/2020) ja koulumatkatukilaki (48/1997): Perusperiaate on, että oppivelvollisten matkoihin kodin ja oppilaitoksen välillä sovelletaan koulumatkatukilakia, jonka mukaan Kela huolehtii matkojen korvaamisesta toisen asteen koulutuksessa, eikä koulutuksen järjestäjillä ole asian kanssa tekemistä. Tästä poikkeuksena ovat harvinaisemmat tilanteet, joissa koulumatkan pituus ylittää sata kilometriä ja kyse ei ole päivittäisestä koulumatkasta. Tästä ovat oppivelvollisen matka- ja majoituskorvausta koskevat säädökset oppivelvollisuuslain 19-21 §:ssä. Nämä matka- ja majoituskorvaukset on säädetty koulutuksen järjestäjien vastuulle.</p> <p>On tarkoituksenmukaista siirtää myös koulutuksen järjestäjän päättämät matka- ja majoituskorvaukset Kelan hoidettaviksi ja korvattaviksi.</p>	<p>OKM</p>	<p>Oppivelvollisten matka- ja majoituskorvausten käytäntöä on tarpeen uudistaa ja keventää siitä aiheutuvaa hallinnollista taakkaa kunnissa. Matkakorvausten osalta kyse on viikonloppumatkojen tukemisen edellytyksistä osana Kelan toimeenpanemaa koulumatkatukea. Koulumatkatuen kehittämistä arvioidaan opintotuen kokonaisuudistuksen yhteydessä. Viikonloppumatkojen tukeminen edellyttää uutta säätelyä ja koulumatkatukilain muuttamista.</p>
<p>Oppilashuolto on mennyt liian varovaiseksi toiminnaksi ja halvaannuttaa lasten kouluun liittyvien ongelmien ratkaisemista. Nykyinen huoltajien luvan kysyminen varmuuden vuoksi joka ikiseen juttuun (ketä saa olla oppilasta koskevissa kokouksissa paikalla, voidaanko siirtää tehostettuun tukeen tai sieltä pois, voidaanko oppilaan asiaa käsitellä oppilashuoltoryhmässä) on täysin turhaa ja aiheuttaa virkamiehille turhia pelkoja. Kysehän on lapsen edusta, jos hänelle annetaan tukitoimia. Lisäksi lapsella on oppivelvollisuus ja huoltajat ovat ilmoittaneet lapsen kouluun, jolloin koulun pitäisi voida tehdä päätöksiä ilman että kaikkeen saadaan huoltajan suostumus.</p>	<p>OKM, STM</p>	<p>Opiskeluhuoltoa koskevat hallitusohjelmakirjaukset ovat OKM ja STM keskinäisen työryhmän valmistelussa ja osa lapsistrategian toimeenpanoa. Toimijoiden on noudatettava EU-tietosuojasetuksen säännöksiä ja kansallista tietosuojalakia. Sote-uudistus ei muuttanut opiskeluhuollon tietojen luovutukseen ja tietosuojaan liittyviä säännöksiä. OKM on yhdessä muiden toimijoiden kanssa tehnyt v. 2023 opiskeluhuollon tietoarkkitehtuuriselvityksen, jonka pohjalta opetustoimeen on odotettavissa asiaa selkeyttäviä ohjeistuksia OKM:n / OPH:n toimesta.</p>

<p>Uusi opiskeluhoitolaki on hyvin monitasoinen kuntatasolla. Opiskeluhoitolain tavoitetta palvelisi paremmin, jos etenkin suunnitelmataso ei olisi niin monitasoinen. Vaikka nykyään ei ole yksikkökohtaista opiskeluhoitosuunnitelmaa, niin silti tiettyjä päällekkäisiä asioita tulee kirjata yksikkökohtaisesti suunnitelmiin.</p>	<p>OKM, STM</p>	<p>Opiskeluhoitoa koskevat hallitusohjelmakirjaukset ovat OKM ja STM keskinäisen työryhmän valmistelussa ja osa lapsistrategian toimeenpanoa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki päivitettiin v. 2022 niin, että opiskeluhoollon monialainen työ olisi hallittavissa sote-uudistuksen jälkeen. Tällöin pyrittiin mahdollisimman keveään sääntelyyn ja nimenomaisesti vähennettiin kunnan suunnitteluvaihtoehtoja (kumottiin 12 § ja luovuttiin yksikkökohtaisista suunnitelmista). Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan koulutuksen järjestäjällä on oltava opiskeluhoitosuunnitelma opiskeluhoollon kokonaisuuden toteuttamiseksi. Suunnitelman tulee sisältää opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (mm. omavalvonnan toteuttamiseksi). Suunnitelma sisältää esim. arvion opiskeluhoitopalvelujen tarpeesta, jota hyvinvointialue hyödyntää alueensa opiskeluhoitopalvelujen resurssien allokoinnissa. Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhoollon kokonaisuuden toteutumisesta oppilaitoksissaan ja sillä on oltava riittävät tiedot omasta toiminnastaan, jotta se voi tehdä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialue suunnittelee oman toimintansa alueensa koulutuksen järjestäjiltä kerättävistä tiedoista. Hyvinvointialue ei voi operoida jokaisen oppilaitoksen kanssa erikseen. OPH antaa käytännön määräyksensä koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitosuunnitelman sisällöstä. Koulutuksen järjestäjän suunnitelma sisällytetään sellaisenaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan, joka on huomioitava kunnan taloussuunnittelussa.</p>
<p>OPS tulisi saada yksinkertaisemmaksi ja maallikoille lähestyttävämmäksi. Tavoitteena voisi olla, että myös huoltajien tulee ymmärtää, mitä lasten kanssa tehdään.</p>	<p>OKM</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut maaliskuussa 2024 laajapohjaisen työryhmän pohtimaan perusopetuksen oppimistulosten laskun syitä ja laatimaan ehdotuksia perusopetuksen, ml. perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden kehittämiseksi. Työryhmän tulee tuottaa esityksensä lasten, nuorten ja perheiden ministeriryhmälle kesään 2026 mennessä. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurkuehdotuksissa esitettyjä näkemyksiä tämän työryhmätyön yhteydessä.</p>
<p>Perusopetuslain 14 § 2 momentti (opetussuunnitelman perusteet): Opetushallituksen veloitetta laatia opetussuunnitelma uudistetaan niin, että lisätään perusopetuslain 14 § 2 momenttiin opetushallitukselle velvoite laatia kansallisesta opetussuunnitelmasta ydinasiat sisältävä selkeäkielinen tiivistelmä.</p>	<p>OKM</p>	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut maaliskuussa 2024 laajapohjaisen työryhmän pohtimaan perusopetuksen oppimistulosten laskun syitä ja laatimaan ehdotuksia perusopetuksen, ml. perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden kehittämiseksi. Työryhmän tulee tuottaa esityksensä lasten, nuorten ja perheiden ministeriryhmälle kesään 2026 mennessä. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurkuehdotuksissa esitettyjä näkemyksiä tämän työryhmätyön yhteydessä.</p>

<p>Tasa-arvorahan vakiinnuttaminen ilman erillistä hakemusta</p>	<p>OKM</p>	<p>Hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti tasa-arvorahoituksen määrärahataso on vakiinnutettu hallituskauden ajaksi. Parhaillaan käynnissä oleva tasa-arvorahoituskausi on 2024-2027, ja opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjät ovat hakeneet sitä yhdellä hakemuksella koko kaudelle eli erillisten hakemuskertojen määrää on voitu merkittävästi vähentää. Valtionavustusrahoitus, jota tasa-arvoavustuskin on, on ns. korvamerkittyä rahoitusta. Valtionavustusrahoituksen osalta voidaan taata, että määräraha kohdistuu tiettyyn tarkoitukseen (vrt. yleiskatteellinen valtionosuusrahoitus). OKM on toteuttamassa parhaillaan tarveperusteisen rahoituksen seurantatutkimusta. Jatkotoimia arvioidaan seurantatutkimuksen pohjalta.</p>
<p>Laaditaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat kaupunkitasoisesti ja luovutaan yksikkökohtaisista erillisistä suunnitelmista. Yhdenvertaisuuslaki. Opetuksenjärjestäjäkohtaisia suunnitelmia koulu-/yksikkökohtaisten sijaan</p> <ul style="list-style-type: none"> •koulukohtainen opetussuunnitelma (vain harkittu suppeampi osa koulun omaa) •opiskeluhoitosuunnitelma •tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma •suunnitelma väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi •suunnitelma päihteiden käytön ehkäisemiseksi ja käyttöön puuttumiseksi •turvallisuus- ja kriisisuunnitelmat (vain tarvittava osa koulun omaa) 	<p>OM, OKM, STM</p>	<p>Useista suunnitelmia koskevista ehdotuksista käynnistyy normienpurkuohjelmassa keväällä 2025 erillinen työskentely. Arvioidaan siinä yhteydessä.</p>
<p>Voisiko erillissuunnitelmien ja raporttien laadintaa keventää niin, että hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman kanssa tehtävä päällekkäinen työ vähenee? Voisiko kunnilla olla enemmän liikkumavaraa harkita suunnitelmien yhdistämistä tai tarpeellisuutta? Kuntien tulee laatia useita lakisääteisiä hyvinvointiin liittyviä suunnitelmia, joiden tekemiseen kuluu paljon resursseja. Näistä yksi on lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, joka on kunnille lakisääteinen, kuten myös hyvinvointitietoa toimenpiteitä ikäryhmittäin kokoavat hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Näissä kaikissa käsitellään lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilaa ja tarvittavia toimenpiteitä.</p>	<p>STM</p>	<p>Useista suunnitelmia koskevista ehdotuksista käynnistyy normienpurkuohjelmassa keväällä 2025 erillinen työskentely. Arvioidaan siinä yhteydessä.</p>

<p>Tuntijaosta tavoitteisiin</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tuntijaon "pyhyden" kyseenalaistaminen -Nykyisen tuntijaon purkaminen ja sen pohtiminen, pitääkö säilyttää oppiainejako alakoulussakin -Tavoitteet selkeänä, tiet ja polut voivat varioida olosuhteiden mukaan 	OKM	<p>Perusopetuksen tuntijakoasetuksen avaaminen on hallitusohjelmatasoinen asia. Hallitus on asettanut laajapohjaisen parlamentaarisen ryhmän pohtimaan perusopetuksen kehittämistä.</p>
<p>Perusopetuksen tuntijako vahvistetaan valtioneuvoston asetuksella. Tuntijakoa ei ole vahvistettu erikseen kullekin vuosiluokalle, vaan välyksillä eri oppiaineisiin vuosiviikkotunteina esimerkiksi 3.-6. luokille jaettavaksi paikallisesti päätettävällä tavalla. Tuntijaon perusteella Opetushallitus päättää opetussuunnitelman perusteet ja sen mukaisesti ohjaa paikallisten opetussuunnitelmien laatimiseen.</p> <p>Opetuksen järjestäjät joutuvat tekemään valtavan määrän opetussuunnitelmallista työtä paikallisesti päätettävällä tavalla. Jokaisen oppiaineen kohdalla tuntijako joudutaan määrittelemään erikseen kullekin vuosiluokalle ja esimerkiksi linjaamaan oppilaiden valinnaisaineiden ohjattavien tuntimäärien ratkaisut. Tämä myös vaikeuttaa perusopetuksen oppilaiden opetuksen eri oppiaineiden sisältöjen, tavoitteiden ja arvioinnin yhdenmukaisuutta eri opetuksen järjestäjien välillä.</p> <p>Koko valtakunnan tasoisella yhteisellä tuntijaolla saataisiin opetuksen käytännön järjestelyihin huomattavissa määrin lisää selkeyttä. Edelleen yksittäisillä kouluilla olisi mahdollisuus profiloitua haluamallaan tavalla esim. valinnaisaineiden tarjonnassa.</p>	OKM	<p>Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut maaliskuussa 2024 laajapohjaisen työryhmän pohtimaan perusopetuksen oppimistulosten laskun syitä ja laatimaan ehdotuksia perusopetuksen, ml. perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden kehittämiseksi. Työryhmän tulee tuottaa esityksensä lasten, nuorten ja perheiden ministeriryhmälle kesään 2026 mennessä. OKM ja OPH tarkastelevat norminpurkuehdotuksissa esitettyjä näkemyksiä tämän työryhmätyön yhteydessä.</p>
<p>Tuva (tutkintokoulutukseen valmentava koulutus ent. 10-lk).Tuvan säätely järkevämmäksi: nyt hajautetaan esim. perusopetuksen arvosanojen osalta opetus ammattikoululle ja arviointi perusopetukseen. Arviointioikeus tarvitaan myös tuvaa järjestävälle taholle.</p>	OKM	<p>OKM on asettanut työryhmän 1.1.2025 lukien arvioimaan TUVa-koulutuksen ja oppivelvollisuuslainsäädännön muutostarpeita.</p>
<p>Lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden henkilökohtaisten suunnitelmien tarkastelu</p>	OKM	<p>Useista suunnitelmia koskevista ehdotuksista käynnistyy normienpurkuohjelmassa keväällä 2025 erillinen työskentely. Arvioidaan siinä yhteydessä.</p>

<p>Arvioidaan ja uudistetaan yksityistä varhaiskasvatusta koskeva lainsäädännön kokonaisuus, mukaan lukien palvelusetelilainsäädäntö ja yksityisen hoidon tuki. (Säädöksiä erillään useammassa laissa.)</p>	OKM	Palvelusetelilainsäädännön uudistaminen on hallitusohjelmassa ja käynnissä.
<p>Valtionosuusjärjestelmää tulisi yksinkertaistaa perusopetuksen osalta.</p>	VM, OKM	Kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistus on käynnissä. Tehtävänä on arvioida kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita suhteessa kuntien tehtäviin ja toimintaympäristön muutoksiin, arvioida eri ratkaisuvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia taustaselvityksiin perustuen sekä laatia hallituksen esitysluonnos järjestelmän muutostarpeista. Tavoitteena on, että hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle keväätuntokaudella 2025 ja uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026.
<p>Yksinkertaistetaan perusopetuksen rahoitusta. Nykyisellään perusopetusta rahoitetaan monin eri perustein. Tarvitaan valtionosuuskriteerien päivittämistä ja valtionosuuden painotusten määräytymisen uudelleen arviointia. Yhdistetään erilliset hankerahoitukset hallituskausittain rahoitettavaksi, jolloin rahoitus mahdollistaa pitkäjänteisemmän hallitusohjelman mukaisen kehittämisen (kuten Koulutuksellinen tasa-arvoraha). Laki ja asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta.</p>	VM, OKM	Kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmän uudistus on käynnissä. Tehtävänä on arvioida kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita suhteessa kuntien tehtäviin ja toimintaympäristön muutoksiin, arvioida eri ratkaisuvaihtoehtoja ja niiden vaikutuksia taustaselvityksiin perustuen sekä laatia hallituksen esitysluonnos järjestelmän muutostarpeista. Tavoitteena on, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2027.

<p>Alueidenkäytön lainsäädännön kehittäminen siten, että mahdollistetaan kaava- ja lupaprosessien sujuvoittaminen. Tämä voidaan toteuttaa mm. ohjaustyökaluja monipuolistamalla, selvitystarvetta keventämällä ja prosessien kestoa rajaamalla. Kaupunkien ja kuntien suunnittelumonopoli on säilytettävä. Lunastuslain tulee tukea tätä tavoitetta. Ympäristöön liittyvän sektorilainsäädännön tulee mahdollistaa kunnan maankäyttöpoliitiikan tavoitteita riittävässä laajuudessa tai tarjota keinoja eri tekijöiden yhteensovittamiseksi tai kompensoimiseksi. AVIn ja ELY-keskusten toimintaan tulisi kuulua velvoite edistää kunnallisia maankäytön tavoitteita siten, että liikenteeseen ja ympäristöön liittyvät näkökulmat tulevat yhteensovitetuksi elinvoimanäkökulmien kanssa. Työnjakoa ympäristön käyttöön liittyvässä päätösvallassa tulee ELYn ja AVIn kanssa selkeyttää, nopeuttaa ja yksinkertaistaa. Digitaalisuuteen ja sähköisiin tietojärjestelmiin siirtyminen ei saa johtaa kuntia kuormittavaan, yksityiskohtaiseen sääntelyyn eikä aiheuttaa kohtuutonta kustannus- tai resurssivaatimusta kunnille tai niiden asukkaille. Suurten kaupunkiseutujen kasvua estävien tai hidastavien normien kehittäminen ja uudistaminen, kuten mm. asemakaavan ja katusuunnitelmien hyväksymisen limittäminen tai samanaikainen hyväksyminen. Hallinto-oikeuksien resurssien vahvistaminen valitusten käsittelyaikojen nopeuttamiseksi.</p>	<p>YM</p>	<p>Osa yhteenveto-tyyppisen ehdotuksen sisällä olevista hyvin yleispiirteisistä ehdotuksista käsitellään osana käynnissä olevaa alueidenkäytön lainsäädännön uudistusta (alueidenkäyttölaki sekä kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon lainsäädännön uudistaminen) vuosina 2024-25. Yleisesti ottaen ehdotuksen mukainen sujuvoittaminen sisältyy valmisteltavaan alueidenkäyttölain HE-luonnokseen. Samoin asia sisältyy jo 1.1.2025 voimaan tulleeseen rakentamislakiin ja eduskunnan hyväksymään rakentamislain ns. korjaussarjaan. Ympäristöön liittyvän sektorilainsäädännön osalta ja digitaalisuuteen ja sähköisiin tietojärjestelmiin liittyen ehdotusta on vaikea arvioida. AVIn ja ELY-keskusten osalta asia liittyy myös käynnissä olevaan valtion aluehallinnon uudistukseen.</p>
<p>Hallintopakkoasioissa vaaditaan asianomaisen todisteellinen kuuleminen ennen päätöksen tekoa. Yleensä asianomaiset, joiden toimintaan viranomaisen tulee hallintopakolla puuttua eli ei lievemmat keinot toimi, välttelevät viranomaista eivätkä hae kuulemiskirjeitä. Jos kuulemisen voisi tehdä tavallisena tiedoksiantona, homma helpottuisi, mutta velvoittava päätös tulisi edelleen olla todisteellinen tiedoksianto, jotta ei toteutettaisi sellaista, johon asianomainen ei voisi hakea muutosta.</p>	<p>OM (myös YM)</p>	<p>Hallitusohjelmahankkeena digitaalisen viranomaisasioinnin ensisijaisuus. Tiedoksiantomenettelyä tulee tarkastella erityislain tasolla, ei hallintolain. Kuulemisella keskeinen merkitys asiassa (myös perustuslain näkökulmasta). Pitäisi tarkastella kunkin erityislain ja asian osalta.</p>

<p>MRL 91 § lisätään:</p> <p>”Asemakaavan toteuttamisvastuu voidaan kaavaan otettavalla määräyksellä muissakin kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa kadun, vesi- ja viemäriverkoston sekä yleisten alueiden osalta, siirtää maanomistajille tai -haltijoille yhteisesti, milloin alue on tarkoitettu palvelemaan pääasiallisesti kaava-alueen sisäistä tarvetta. Tällaisen alueen osalta noudatetaan soveltuvin osin, mitä 75 §:n 1 momentissa säädetään yhteiskäyttöalueesta. Asemakaavassa voidaan erityisestä syystä osoittaa yhteiskäyttöalue myös muuta kaava-alueen sisäistä yhteistä tarvetta varten.”</p> <p>Tulisi myös harkita, voitaisiinko kaavoituksella sallia taajama- ja kenties kylä-alueille yksityisiä katuja: ne voisivat olla päättyviä katuja, jossa ei ulkopuolista läpiajtoa, ja jonka kunnossapito ja rakentamisvelvoite olisi kadun varren kiinteistöillä, samalla tavalla kuin yksityisteiden osalta on nykyään.</p>	<p>YM</p>	<p>Alueidenkäytön lainsäädännön uudistus vuosien 2024-2025 aikana (alueidenkäyttölain uudistus sekä kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon lainsäädännön uudistaminen)</p>
<p>Kaava- ja muihin valituksiin tulisi luoda maksujärjestelmä, joka vaikuttaisi perusteettomien valitusten määrään. Hankevalitukseen ja toimenpidekieltoihin tulisi laatia vastaava maksu, joka rajaisi perusteettomia valituksia.</p> <p>Erinäisiin tietopyyntöihin tulisi laatia kevyt maksumenettely. Nykyisellään raskaita tietopyyntöjä käytetään yhä laajemmin hyväksi myös sellaisissa tilanteissa, joissa oikeastaan kyseessä on normaali johonkin asiaan liittyvä kysymys.</p> <p>Asemakaavan ja katusuunnitelmien hyväksymisen limittäminen tai mahdollisuus samanaikaiselle hyväksymiselle. Nyt katusuunnitelman hyväksyminen vaatii lainvoimaisen asemakaavan. Molemmista valittaminen viivästyttää hanketta pahimmillaan jopa 4 vuotta.</p> <p>Hallinto-oikeuksien resursseja tulee vahvistaa, jotta valitusasioiden käsittelyajat eivät viivästyttäisi hankkeita liikaa. On lisäksi harkittava ns. pikakaistan luomista hallinto-oikeuteen valituslupakäsittelyä varten, jotta hankkeet eivät joudu odottamaan ”käsittelyn käsittelyä”.</p>	<p>YM, OM</p>	<p>Ehdotus sisältää useita erillisiä ehdotuksia. Valitusoikeuksien rajaamista selvitetään osana käynnissä olevaa alueidenkäyttölain uudistusta. Asemakaava-katusuunnitelma-asiaa käsitellään osana alueidenkäytön lainsäädännön uudistusta 2024-25 (alueidenkäyttölain uudistus sekä kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon lainsäädännön uudistaminen).</p>

<p>Voisiko kunnallisvalituksen tekeminen edellyttää tyytymättömyyden ilmaisemista viikon kuluessa, kun päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi? Tämä nopeuttaisi päätösten täytäntöönpanokelpoisiksi tulemistä, joustavoittaisi ja nopeuttaisi prosesseja, muttei kaventaisi kuntalaisten mahdollisuutta muutoksenhakuun.</p>	<p>VM, OM</p>	<p>Kunnallisvalitus, josta säädetään kuntalain 16 luvussa, on kunnan asukkaan keino valvoa kunnan toiminnan laillisuutta. Kunnallisvalitus myös antaa oikeussuojaa asianosaiselle häntä itseään koskevassa päätöksenteossa. Kuntalaki noudattaa hallintolain ja hallintoprosessilain lähtökohtia valitusaikojen osalta, oikaisuvaatimusaika 14 pv ja valitusaika 30 pv. Kyse olisi muutoksenhakujärjestelmän oleellisesta muuttamisesta, ei ole kyse yksittäisen normin purusta. Huomioitava, että laajemmissa asioissa 10 pv on lyhyt aika vaatimusten ja perusteiden esittämiselle. Voi johtaa myös ylimääräisiin valitusten täydennyskirjoihin, eikä välttämättä nopeuttaisi päätösten täytäntöönpanoa.</p>
<p>Poistetaan kuntalain kuntastrategiaa koskevasta pykälästä listaus siitä, mitä kaikkea kuntastrategian tulisi ottaa huomioon. Kuntalain tulisi ennen kaikkea ohjata kuntia ja kaupunkeja ytimekkäisiin ja valintoja tekeviin strategioihin, jotka todellisuudessa ohjaavat kaupungin toimintaa.</p>	<p>VM</p>	<p>Asiaa käsitellään norminpurkuohjelman alatyöryhmässä, jossa käsitellään kuntien erilaisia suunnitteluvaihtoehtoja. Pykälää säädettyä haluttiin välttää tilannetta, että lainsäädäntöön tulisi useita erilaisia strategiavaihtoehtoja kunnille, koska pidettiin epätarkoituksenmukana, että kunta joutuisi tekemään useita lakisäätöisiä strategioita eri asioihin. Haluttiin, että yksi strategia riittäisi kunnalle. Kuntastrategialla on perusteltua jatkossakin olla kunnan toimintaa ja talouden suunnittelua ohjaava vaikutus.</p>
<p>Ympäristöministeriön asetus asuin-, majoitus- ja työtiloista ja sen uudistaminen: Asetuksen perustelumuioston mukaan toistuvat alle kuuden (6) kuukauden asumiset tulkitaan majoitukseksi, mikä on jyrkässä ristiriidassa nyky maailman moninaisten, väliaikaisten asumisjärjestelyiden (Airbnb yms.) kanssa. Asetuksen uudistaminen on käynnissä. Uudistuksen yhteydessä olisi olennaista kiinnittää huomiota siihen, että lyhytaikaista tai tilapäistä asumista koskevat säädökset ovat yhteneviä.</p>	<p>YM</p>	<p>Lyhyt vuokrausta käsitellään osana rakentamislain ns. tuunaussarjaa vuoden 2025 aikana.</p>
<p>Kevennetään rekrytointiprosessia työsopimussuhteisten valintapäätöksissä, Viranhaltija-päätöksen sijaan olisiko työsopimus riittävä päätös työsopimussuhteisissa tehtävissä?</p>	<p>VM</p>	
<p>Kotokoulutuksen normeja tulisi keventää. Koulutuksia joutuu keskeyttämään jos pääsee töihin ja toisinpäin: jos on töissä, niin ei pääse koulutukseen. Asiakkaiden kielen oppiminen tehostuisi ja tukisi työelämässä pysymistä tai työelämään pääsemistä. Joustoa mahdollistettava, esim. osa-aikainen kotokoulutus.</p>	<p>TEM</p>	<p>Liittyy useisiin kotoutumista koskeviin hallitusohjelmakirjauksiin ja niiden toteuttamiseksi asetettuun kotoutumispalvelujen uudistamista valmistelemaan säädösvalmisteluhankkeeseen: toteutetaan kotoutumispalvelujen uudistus, jossa järjestelmää tehostetaan ja rahoitus kootaan yhteen kanavaan, muutetaan kotoutumiskoulutuksen järjestäjälle myönnettävä rahoitus osin tulosperusteiseksi, parannetaan maahanmuuttajaaitien asemaa osana kotoutumispalveluiden kokonaisuudistusta ja edistetään kotoutumispalveluihin kuuluvan kielikoulutuksen saatavuutta työpaikoilla.</p>

<p>Aktivointisuunnitelma on tehtävä kolmikantaisesti, koska 8§ edellyttää aktivointisuunnitelman allekirjoitusta kolmikantaisesti. Haastavasti työllistyvien osalta työllisyysviranomaisella pitäisi olla enemmän harkintavaltaa palveluprosessin osalta, aktivointisuunnitelman tarkistus 3kk välein ei useinkaan ole tarpeenmukaista (hyvinvointialueella tarkistus on tällä hetkellä tarpeen mukaan).</p>	<p>TEM, STM</p>	<p>3 kk tarkistusväli liittyy työnhakuvelvollisuuteen. Tätä tarkastellaan osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä.</p>
<p>Aktivointisuunnitelmien laadinnassa tulee siirtyä tarvepohjaiseen malliin, jossa virkailijan arvioon perustuen laaditaan aktivointisuunnitelma kaksi -tai kolmikantaisesti asiakkaan tarpeen mukaan. Hyvinvointialuerajapinnassa on lukuisia ongelmia, jotka aiheutuvat tiukasta säätelystä ja hyvinvointialueiden resurssien käytöstä. Tilanne voidaan korjata purkamalla säätelyä ja etenemällä kohti tarvepohjaista palvelumallia/palveluja. Lisäksi tarvitaan muutoksia hyvinvointialueiden rahoitusmalliin sekä toimintavapauden lisäämistä työvoimaviranomaisille. Kuntouttavan työtoiminnan tulisi pysyä hyvinvointialueen vastuulla kokonaisuudessaan. Kunnilla tulisi olla mahdollisuus rakentaa uudenlaisia palveluja, joita voidaan rinnastaa nykyisiin lakisääteisiin työllistymistä edistäviin palveluihin.</p> <p>Hyvinvointialueen kannustimia tulisi lisätä 500pv tai 1000pv työttömänä olleiden osalta siten, että hyvinvointialue osallistuisi työmarkkinatuen kuntaosuuteen.</p> <p>Työttömyyden keston perusteella laadittavista työnhakijoiden aktivointisuunnitelmista hyvinvointialueen kanssa tulee luopua, jos asiakas ei ole sosiaali- ja terveystieteiden tarpeessa</p> <p>Kuntien työllisyysviranomaisen pitäisi lain puitteissa voida tehdä työllistymissuunnitelma aktivointisuunnitelman päälle silloinkin, kun aktivointiehto ei ole täyttynyt, ja kun henkilön työllisyyden kokonaistilanne ja palvelutarve vaatii työllisyysviranomaisen tarjoamia palveluja. (Laki kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain muuttamisesta 5§)</p>	<p>STM, TEM</p>	<p>Aktivointisuunnitelmasta säädetään laissa kuntouttavasta työtoiminnasta. Asia on selvittelyssä STM:ssä yhteistyössä TEM:n kanssa. Aktivointisuunnitelman tarkistaminen 3 kk välein liittyy työnhakuvelvollisuuteen ja ns. POMA-prosessiin ja sen tarkastelu Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä.</p>
<p>Harkinnan mahdollistaminen työnhakija-asiakkaan tapaamisten ja velvoittavien toimien osalta.</p>	<p>TEM</p>	<p>Hallitusohjelma sisältää työvoimapalveluiden palveluprosessia koskevia kirjauksia, joiden toteuttamiseksi on käynnistymässä säädöshanke. Seuranta Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä.</p>

<p>JTYPL:ään (laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta) tulisi tehdä riittävät muutokset, jotta kunnilla on mahdollisuus järjestää työllisyyspalvelut niille tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Normeja tulisi uudistaa muun muassa harkinnan lisäämisellä ja asiakaspalvelumallin uudistamisella.</p>	TEM	Arvioidaan osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-työryhmässä.
<p>Kunnan tulee haastatella työtön työnhakija jopa kahden viikon välein. Laki määrittelee tarkasti, kuinka usein kunnan tulee haastatella työtön työnhakija. Esim. ensimmäisen kolmen työttömyyskuukauden aikana haastattelu tulee järjestää kahden viikon välein.</p> <p>Voisiko TE-palvelujen pohjana olla asiakaslähtöisyys, ei ennalta tarkkaan määritellyt haastatteluajankohdat?</p>	TEM	Arvioidaan osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-työryhmässä.
<p>Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT ehdottaa että työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain (380/2023) 4 luku 31 § - 33 § väljennetään merkittävästi, jolloin osasta sääntelyä voidaan myös luopua.</p>	TEM	Hallitusohjelma sisältää työvoimapalveluiden palveluprosessia koskevia kirjauksia, joiden toteuttamiseksi on käynnistymässä säädöshanke. Seuranta Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä.
<p>Kuntien harkintavallan lisääminen työllisyyspalveluiden järjestämisessä. Kunnilla on oltava mahdollisuus järjestää työllisyyspalvelut niille tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. Tämä edellyttää kuntien oman harkinnan lisäämistä ja asiakaspalvelumallin uudistusta. Kaikki ko. palvelujen kannalta keskeiset lait tulee käydä läpi ja arvioida normien keventämisen mahdollisuudet (Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 337/2022 laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta, laki kuntouttavasta työtoiminnasta (esim. aktivointisuunnittelun osalta) ja laki kotoutumisen edistämisestä.)</p>	TEM	Hallitusohjelma sisältää kirjauksia työvoimapalveluiden asiakaspalvelumallista. Kirjaukset toteutetaan TEM valmistelussa; seuranta Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä. Laajempi palvelulainsäädännön keventäminen ei ole suunnitellilla; järjestämislaki (380/2023) hyväksyttiin maaliskuussa 2023, eikä peruskuvioihin ole perusteltua tehdä muutoksia ennen kuin on saatu toimeenpano käyntiin ja saatu siitä kokemuksia.

<p>Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 2 luku 3 § (Työnhaun käynnistäminen uudelleen) sekä 3 luku 3 § (Työnhakuvelvollisuus) sekä 1.1.2025 jälkeen Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä 44 §, 46-48 §</p> <p>Sellaisten henkilöiden, jotka ovat työttömänä vain lyhyen aikaa ja joilla on jo tiedossa uusi, yli puolivuotta jatkuva työ, voisivat ilmoittaa niin halutessaan, etteivät tarvitse TE-toimiston tai jatkossa kunnan työnhakijoiden palvelemisesta vastaavien henkilöiden apua työllistymisessä em. syistä johtuen. Heidät voitaisi tällöin vapauttaa työnhausta em. syiden johdosta, eikä heille tarjottaisi apua työnhakuun, koska heillä on jo tiedossa työllistyminen lyhyen ajan sisällä.</p>	TEM	Käsitellään osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä
<p>Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012 3 luku 3 § (Työnhakuvelvollisuus)</p> <p>Työnhakuvelvollisuuden sijaan työllistymisen polkujen rakentamisen mahdollistaminen.</p>	TEM	Käsitellään osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä
<p>Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta Luku 2 pykälä 15 (Muistutus)</p> <p>Muistukseen liittyen tulee todella paljon turhia yhteydenottoja, joten tämän voisi poistaa. Turha varoitus asiakkaille. Työllistää ylimääräistä ilman todellisia tuloksia. Selkeät sanktiot ja vielä enemmän porkkanaa erilaisten toimien toteuttamisesta.</p>	TEM	Käsitellään osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä
<p>Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta Luku 3 pykälä 3 (Työnhakuvelvollisuus omaehtoisten työttömyysetuudella tuettujan opintojen aikana)</p> <p>Työnhakuvelvollisuus voitaisi säätää omaehtoisissa opinnoissa opiskeleville esim. opintojen viimeisen 3-6 kk ajaksi, jolloin paino olisi todellisuudessa opintojen jälkeen työllistymisessä, eikä opintojen aikaisesta rasitteesta.</p>	TEM	Käsitellään osana POMA-prosessia Työvoimapalvelujen kehittäminen-ryhmässä

<p>Työvoiman maahanmuuttoa koskevia ehdotuksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> * Maahanmuuttoviraston tulee voida tiedottaa kunnille vireille tulleiden hakemusten määrästä ja laajuudesta koskien oppivelvollisia ja lapsia, jotka saattavat tarvita varhaiskasvatuspalveluja. * Sähköinen hakulomake on huomattavasti sujuvampi kuin fyysinen, mutta sen tulisi olla kaikkien saatavilla. Nyt vaaditaan suomalaista pankkitodentamista, mitä ensi kertaa muuttavalla ei ole. * Useimmat työnantajat tietävät, mitä tietoja lomakkeessa on annettava, mutta tarvitaanko kaikki nämä tiedot. On myös selvää, että lomake ei sovellu kunnille/julkisyhteisöille. * Mahdollisuus toimialan vaihtamiseen on tehtävä joustavaksi. Nykytilanteessa paikallisia työntekijöitä voi olla, mutta he eivät saa vaihtaa toimialaa niihin työpaikkoihin, joihin heitä tarvitaan tai haluaisivat kouluttautua. * Päätoimisen/laajemman kieltenopiskelun rajoitukset kolmansista maista muuttaneille, joilla on työskentelyssä tauko: Olisi kannustettava opiskelemaan kieliä. * Ei selvästikään ole sallittua asettaa työsopimuksessa korkeamman tuntipalkan edellytykseksi tiettyä kielitaitoa. On erittäin toivottavaa, että työntekijä kehittää kielitaitoaan. 	<p>TEM</p>	<p>Kielikoulutukseen voi jo nyt hakeutua. Kotoutumislaisissa (681/2023, voimaan 1.1.2025) säädetään kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palveluiden ensisijaisista kohderyhmistä, joille kuntien tulee tarjota kotoutumispalveluja. Kunnat voivat kehittää ja tarjota kotoutumis- ja kielikoulutusta myös muille kohderyhmille, kuten ehdotuksessa mainituille työn vuoksi maassa oleskeleville tai ohjata tätä kohderyhmää alueensa oppilaitosten tarjoamiin koulutuksiin. Myös työntekoa ja kielen opiskelua yhdistäviä koulutusmalleja on olemassa. Hallitusohjelmakirjausta kielikoulutuksen saatavuuden edistämisestä työpaikoilla tarkastellaan osana TEM:n asettamaa kotoutumispalveluiden uudistamishanketta (TEM021:00/2024).</p>
<p>Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin tasapäistäminen pois (muutoinkin nopeasti työllistyvän tapaamiset turhia)</p>	<p>TEM</p>	<p>Arvioidaan osana POMA-prosessia ja Työvoimapalvelujen kehittämisen-työryhmässä.</p>
<p>POMA: Asiakkaille mahdollisuus ilmoittaa itse oma työnhakusuunnitelmansa työllisyyspalveluille, eli ns. ”avoin työllistymissuunnitelma”.</p>	<p>TEM</p>	<p>Työnhakijan esittämä näkemys voi hyvin toimia työllistymissuunnitelman pohjana. Työnhakuvelvollisuus kuitenkin sisällytettävä työviranomaisen vastuulla.</p>
<p>POMA: Työnhakuvelvoitteiden poistaminen omaehtoisesta opiskelusta työttömyysetuudella (OMO). OMOjen puoltaminen vain sellaisille aloille, joilla on työvoimapula.</p>	<p>TEM</p>	<p>Jo nykykäytännön mukaan OMO-opintoja puolletaan työvoiman kysyntä ja -tarve huomioiden erityisesti aloille, joilla on pulaa osaavasta työvoimasta. Valtaosa OMO-opintoja suorittavista opiskelee lähihoitajan opintoja (ammattillinen perustutkinto). Työnhakuvelvoitteella pyritään paitsi edistämään työnhakijan kiinnostumista työmarkkinoille, myös hallituksen asettamia työllisyystavoitteita. Työvoimapalvelujen kehittäminen-työryhmä</p>
<p>POMA-korjaukset: Harkintavallan lisääminen: työnhakuvelvoitteet (4/kk hyvä asia, ammattikohtainen harkinta esim. opettajat kesäaikana), täydentävät työnhakukeskustelut tarpeen mukaan</p>	<p>TEM</p>	<p>Asiasta on hallitusohjelmakirjaus; Toteutus TEM:ssä/säädöshanke; seuranta Työvoimapalvelujen kehittäminen-työryhmässä</p>

Puretaan työnantajien työllistämiseen liittyviä normeja; kynnystä työllistää tulee alentaa esim. määräaikaistapauksien käytön osalta. Näin turvataan osaavan työvoiman saatavuus ja lisätään työllisyyttä.	TEM	Hallitusohjelmakirjaus: mahdollistetaan alle vuoden pituinen määräaikainen työsopimus ilman erityistä perustetta. Määräaikaistapauksien perustetta koskeva hanke käynnistetään syksyllä omana hankkeenaan.
Tiukkaan säädellyn asiakaspalveluprosessin keventäminen ja asiantuntijan harkintavallan lisääminen	TEM	Arvioidaan osana POMA-prosessia ja Työvoimapalvelujen kehittämisen-työryhmässä.
Työllisyyspalveluille laajempi toimintavalta kehittää palveluprosesseja kohderyhmälähtöisesti. Jos asiakkaalla ei realistista työllistämiskäytännöllä, lain pitäisi mahdollistaa jonkinlainen kevennetty palveluprosessi tai kohderyhmän ei kuulu olla työllisyyspalveluiden asiakkaina.	TEM	Osatyökykyisten työllistämisen edistäminen keskeistä työllisyysasteen nostamisessa. Sääntelyllä ei pidä syrjäyttää tai asettaa henkilöitä eriarvoiseen asemaan. Työ- ja toimintakyvyn rajoitteet voidaan jo nyt ottaa huomioon palveluprosessia suunnitellessa. Työelämän vastaanottokyky & mukautukset: Info työnantajille tärkeää. Hallitusohjelma sisältää työvoimapalveluiden palveluprosessia koskevia kirjauksia. Kirjausten toteuttamiseksi on käynnistymässä säädöshanke, jota seurataan Työvoimapalveluiden kehittäminen –työryhmässä.
Työnhakijan palveluprosessin keventäminen	TEM	Arvioidaan osana POMA-prosessia ja Työvoimapalvelujen kehittämisen-työryhmässä
Työttömän työnhakijan haastatteluvaihe 5 päivän aikana ilmoituksesta	TEM	Hallitusohjelmassa kirjauksia harkintavallan lisäämisestä ja digitalisaation hyödyntämisestä työvoimapalveluiden asiakaspalvelumallissa. Kirjauksen toteutus valmistellaan TEM:ssä ja sitä seurataan työvoimapalveluiden kehittäminen -työryhmässä.

<p>Vesihuoltolain hulevesipykälää 17 b ja 17 c § on tarpeen muuttaa: Vesihuoltolain hulevesipykälien 17 b ja 17 c § purkaminen vähentäisi tarpeetonta säätelyä asukkaankannalta, toisi säästöjä hallinnollisiin kustannuksiin, tehostaisi palveluprosesseja sekä lisäisi resurssien vaikuttavuutta. Pykälien muuttaminen vähentäisi asukkaille lähetettäviä liittymiskehotuksia ja asukkaiden neuvontatarvetta, poistaisi lupien käsittelyjonot ja lupahakemukset kokonaan sekä vapauttaisi ympäristönsuojeluviranomaisen asiantuntemuksen vaikuttavampaan ympäristön pilaantumiseen ehkäisyyn.</p> <p>Hulevesien käsittelyvapautuksien lupahakemuksia on runsaasti kunnissa, joissa rakennetaan paljon hulevesiviemäriä jälkeensä pientalovaltaisille alueille. Vesilaitokselle on taloudellisesti samantekevää, liittyvätkö kiinteistöt vai eivät. Vesihuoltolain 17 c §:n mukaiset vapautushakemukset eivät ole tarkoituksenmukaisia, mutta työllistävät todella paljon ympäristöviranomaisia, joilla ei ole asiaan tarvittavaa teknistä osaamista.</p>	<p>MMM, YM</p>	<p>Ehdotuksessa on käsitteellinen virhe, vesihuoltolaitokselle ei ole samantekevää liittyvätkö kiinteistöt vai eivät. Verkostojen rakentaminen on kannattavaa vain alueilla, joilla pääsääntöisesti liitytään verkostoon. Käynnissä olevassa vesihuoltolain uudistuksessa tarkastellaan mahdollisuutta säätää hulevesiliittymisen vapautushakemukset maksullisiksi. Käsitellään osana alueidenkäytön lainsäädännön uudistusta (kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon lainsäädännön uudistus eli ns. KAATO-hanke (https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM074:00/2023) vuoden 2025 aikana. Vesihuoltolain uudistus käynnissä.</p>
<p>Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi, mikäli hankkeeseen sovelletaan lakia ympäristövaikutusten arvioinnista. Kyse on siitä että käytännössä samat asiat, jotka on jo arvioitu YVA-menettelyssä, arvioidaan uudelleen Natura-arviointimenettelyssä. Kummassakin vahvasti mukana ELY-keskus: YVAssa yhteysviranomaisena, joka ohjaa koko prosessia ja antaa perustellut päätelmät YVA-selostuksesta, Natura-arvioinnissa ELY lausunnonantajana. Mikäli Natura-arviointi valmistuu yhtä aikaa YVA:n kanssa joudutaan ELYn lausuntoa odottamaan kohtuuttoman kauan senkin jälkeen kun ELY on YVAssa antanut perustellut päätelmänsä, koska Natura-arvioinnin lausuntoaika on 6 kk ja ELY monessa tapauksessa käyttää koko ajan.</p>	<p>YM</p>	<p>Asiaa tarkastellaan osana YLP hanketta. Säädöspohja tulee EU:sta.</p>
<p>Vesihuoltolain (119/2001) 17 c §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää hakemuksesta kiinteistölle toistaiseksi voimassa olevan tai määräaikaisen vapautuksen 17 b §:ssä tarkoitetusta liittämismuutoksesta hulevesiviemäriin. Vapautuksilla sinänsä on hyvin vähän tekemistä ympäristönsuojeluviranomaisen toimialueen kanssa.</p>	<p>YM, MMM</p>	<p>Käsitellään osana alueidenkäytön lainsäädännön uudistusta (kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossapidon lainsäädännön uudistus eli ns. KAATO-hanke (https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=YM074:00/2023) vuoden 2025 aikana. Vesihuoltolakia tarkistetaan tarvittaessa.</p>

<p>Kaivannaisjättesuunnitelman vaatimus pois maa-ainesten ottamisesta. Alueille ei muodostu varsinaista kaivannaisjätettä, koska myös kuoritut pintamaat palautetaan maisemoinnin yhteydessä takaisin kohteeseen.</p>	YM	<p>Kaivosten ympäristösääntelyn kehittämistä koskevassa hankkeessa tai EU:n kriittisiä raaka-aineita koskevan asetuksen täytäntöönpanon yhteydessä voidaan arvioida, mahdollistaako kaivannaisjätedirektiivi sääntelyn keventämisen ehdotetulla tavalla ja jos mahdollistaa, mitkä ovat sen vaikutukset. Edellyttäisi ainakin kaivannaisjätteen määritelmän muuttamista ympäristönsuojelulaissa ja maa-aineslain muuttamista.</p>
<p>Hanhien hätyyttely ja hanhista aiheutuneet vahingot. Käsittelyssä kunta todentaa asian, Ely hyväksyy tuen ja YM vastaa, MMM maksaa ja samalla Maataloustuet haetaan MMMstä eri järjestelmästä". Hanhien vahingot ovat YM vastuulla ja maataloustuet MMM:n Voisiko kuntien todentamisvelvoitteesta luopua?</p>	YM, MMM	<p>Hanhivahinkoasiaa käsitellään laajemmin osana MMM:n asettaman työryhmän (MMM043:00/2024) työtä. Työryhmän toimikausi päättyy 31.8.2025.</p>
<p>Lääkelakiin perustuvien lupaprosessien keventäminen siten, että lääkelain mukaisten nikotiinivalmisteiden osalta lupamenettelyn sijaan riittäisi ilmoitusmenettely.</p>	STM	<p>Tähän voidaan palata, kunhan ensimmäinen osa lainsäädännöstä on valmis.</p>
<p>Solarium-valvonnan keskittäminen Säteilyturvakeskukselle (STUK) Valvottavien solarium-kohteiden määrä on koko ajan vähenemässä: vuodesta 2019 valvottavien kohteiden määrä on vähentynyt 25 %:lla ja nykyisin koko maassa on noin 200 solarium-kohdetta. STUK:lla on kunnan viranomaisia parempi asiantuntemus ja osaaminen muun muassa laitevalvonnan osalta.</p>	STM , TEM	<p>Tehtävän poistaminen kunnilta on mahdollista ja se tullaan pohtimaan terveydensuojelulain uudistuksen yhteydessä osana laajempaa kokonaisuutta.</p>